

ЧЕТВЪРТ ВЕК ИСПАНСКА ПОЕЗИЯ 1980-2005 АНТОЛОГИЯ

Превод: Рада Панчовска

chitanka.info

ХОСЕ ЛУИС ГАРСИЯ МАРТИН

ЧЕТВЪРТ ВЕК ИСПАНСКА ПОЕЗИЯ (1980– 2005)

Испанската поезия, както историята на Испания, следва едно махалообразно движение. Харесва ѝ да минава от една крайност в друга. Седемдесетте години, след низвергането на социалната поезия, на обвързаната с борбата срещу диктатурата поезия и отправена — поне в намерението си — „към огромното мнозинство“, бяха години на експериментализъм, херметизъм, културализъм. Поетите обръщат гръб на публиката (която никога не им е обръщала прекомерно внимание) и пишат съзнателно за малцина посветени.

Реакцията срещу това състояние на нещата идва от различни места, но остирието ѝ е в Гранада. Там шепа поети и теоретици на литературата, оглавявани пъrvите от Луис Гарсия Монтеро, а вторите от преподавателя Хуан Карлос Родригес, възстановяват историчността на чувствата, разговорния език, идеалите на просвещението срещу ирационалните бълнувания на романтизма. В пъrvите си манифести — които вземат за водач Антонио Мачадо — говорят за „друга чувствителност“, после предпочетоха етикета „поезия на опита“, бързо разпространен и анализиран в излишък.

Поетите на осемдесетте години възвръщат интереса към Хайме Хил де Биедма и поколението му [на 50-те години], отхвърляни от „най-новите“ поети, „новисимос“. „Музата, облечена с дънки“ озаглавява Гарсия Монтеро една от най-разпространените си поетики и това е, което търсят тези поети: една градска поезия, която да говори за проблемите на днешния човек с езика на всекидневието.

Този поетически избор, като кой да е друг, има своите рискове, главният от които е един излишен прозаизъм, който може да граничи с баналността, с нулевата степен на писането. През деветдесетте години настъпва реакция срещу този тип поезия. На много популярни фигури като Хосе Иеро или Анхел Гонсалес (може би най-познатите поети от

тези години), се противопоставят други като Хосе Анхел Валенте или Антонио Гамонеда. Реализмът е охулен от мнозина и се търси по-херметична поезия, обърната към себе си, често определяна като „метафизическа“.

Но поезията винаги е превъзмогвала непосредствената действителност, никога не е била просто отражение или сантиментално излязяние. И най-добрите поети от тези години, макар да са правени опити да бъдат обединявани около една или друга групировка, не са поети на школа (макар да имат своето лично разбиране за поезията и, в някои случаи, съумяват да го изложат теоретично и да го защитават), не се ограничават — никога не го прави един истински поет — да прилагат някой естетически формуляр.

Фелипе Бенитес Рейес — който тръгва от известен залязващ модернизъм, какъвто представя, например, Фернандо Фортун — е най-брилянтният от всички, така както Луис Гарсия Монтеро е най-познатият и дискутиран. Малко са поетите с такава способност да правят от таланта нещо повече като Бенитес Рейес. Елегичен поет, но също сатиричен, има вкус към езиковия блъсък, към музикалността без пропуквания.

Карлос Марсал започва бидейки, с Последният на празненството, най-характерният представител на градската поезия, но скоро еволюира към съзерцателна поезия, наследница на Франсиско Бринес, риторична и мъдра, утешителна и просветлена. Много близка до неговата траектория е тази на Висенте Галего. И двамата достигат до една химнична поезия, която прославя, от познанието и опита на болката, красотата на света.

Поезията на Аурора Луке смесва модерност и класичност. Познавачка като малцина на класическия свят, умее да го възкресява без никакъв съсушен академизъм. Стиховете ѝ търсят нетленността на мита, умеят да обличат древните богове в абсолютно съвременни одежди.

Луис Муньос, смътно сантиментален в наченките си, е еволюционирал към един освободен минимализъм с рядка наситеност. Пренебрежителен към риториката, към словесния лукс, има вкус към стендаловите малки точни детайли, към историите, които едва се намекват, за да се разраснат във въображението на читателя.

Хосе Луис Пикеро озаглавява Аутопсия сборника със събраната си поезия. Заглавието се оказва изключително показателно. Пикеро срязва, насича, анализира своите чувства — и нашите — с точността и хладината на хирург. Малко са поетите толкова безутешно и незабравимо достоверни.

Метафизическото изследване, съчетано с брилянтността на формата, характеризира творчеството на Лоренсо Оливан, поет, поел по следата на Хуан Рамон Хименес, и който много скоро съумява да последва собствени посоки. От началото си има вкус към афоризма, който при него е понякога вик, друг път морално поучение и много често поема в проза.

Класическата лаконичност характеризира поезията на Хавиер Алмусара, несъмнено най-близък по дух до Хораций от съвременните испански поети. Поезията му иска да е лапидарна, правена, за да остане в паметта, но не пренебрегва внушението на хайку, на онази епиграма, предназначена не да бъде гравирана на камък, а на лист хартия или на облак.

Крехко озаглавява Хавиер Родригес Маркос последната си книга, и такава е привидно неговата поезия. Но зад тази крехкост — бяга от големите теми, от високопарните думи — има голяма морална сила, вземане страната на „унижените и оскърените“. Презрението му към надутия стил не е само естетически въпрос.

Ана Мерино е поет на пътуването и на изгубеното детство. Нейната поезия съумява да даде глас на часовниците, отбелязващи часовете на едно отишло си завинаги време или на времето на бляна, който никога няма да стане действителност. Малко простодушният изказ — понякога съзнателно наивен — не трябва да ни кара да забравяме разочарованата мъдрост, стаена зад думите ѝ.

Също за пътуването говорят стихотворенията на Мартин Лопес-Вега, едно пътуване навътре в себе си и навън (малко поети са напълнили с повече екзотични топоними своите стихове). Неговите книги Петно и Изтръгване камъка на благоразумието поемат по един по-експериментален път, но с Резени се връща, макар с по-голяма зрялост, към собствената си линия, започната с Отсечки.

Андрес Неуман, като мнозина от тези автори, не е изключително поет. Разработва всички литературни жанрове, и по-специално повествованието. По произход аржентинец, в неговата поезия — която

случва да обедини размисъл и лиризъм — се забелязват други традиции, които не са обичайните за испанските му връстници.

Кармен Ходра имаше впечатляващ и неочекван успех с първата си книга, *Недозрелите къпини*, книга с изключителна зрялост на формата, но която в голяма степен бе само старателно риторично упражнение. Едва се обрна внимание, обаче, на втората ѝ книга, *Мръсни кътчета*, по-безутешна и дълбока, макар външно по-малко биеща на очи.

Критиците и историците на литературата класифицират, определят, групират поетите. Но поезията, и литературата като цяло, е не толкова материя за изследване, а естетическа наслада, лично откритие и удовлетвореност. Тази антология, като всяко друго сборно произведение, умолява да бъде по-скоро прелиствана, отколкото изчитана. За предпочтитане е читателят да кљвва оттук-оттам, да навлиза в нея без предразсъдъци, докато се натъкне на няколко стиха, които да го хванат за гърлото и го накарат да задържи дъх, няколко стиха, написани изрично за него.

Тази книга не претендира да предложи на ученолюбивите една обмислена справка за последната испанска поезия, а на борхесовия хедонистичен читател една подбрана и множествена оферта, която да му позволи да намери онзи поет — или онези поети, — без чиято компания не можем вече да минем: „a thing of beauty is a joy for ever“^[1], както написа Кийтс. А който казва красота, казва познание. И емоция.

---

[1] Красивото е радост завинаги (англ.). — Б.пр. ↑

ЛУИС ГАРСИЯ МОНТЕРО (ГРАНАДА, 1958)

ЛУИС ГАРСИЯ МОНТЕРО ПОЕТИКА

*Има също мигове, когато оставяме
думите за обич и мълчанията,
за да говорим за поезия.*

*Ти отпочиваши гласа в миналото
и си спомняш заглавието на книга,
историята на няколко стиха,
младежската нощ на поети с китара,
значението, което имат
поети и знамена в живота ти.*

*Аз ти говоря за запетайки и главни букви,
за образи в излишък или липсващи,
за нуждата да се постигне ритъм,
който да държи историята,
също както с длани се държат
влагата и зидовете на дворец от пясък.*

*И си спомням също няколко стиха
в нощи, когато запетайки и главни букви,
метафори и ритми
стоплиха дома ми,
правиха ми компания,
съумяха да ме убедят
със самата твоя сила за съблазняване.*

*Вече зная, че други поети
се обличат като такива,
отиват в кабинетите на тишината,
управляват банките на блясъка,
пресмятат парфюмирани
салдото на вътрешните си фондове,
факла са на крале и богове
или са език от ада.*

*Може и да имат душа.
Аз се съгласявам на това да те имам
и да имам съвест.*

ЛУИС ГАРСИЯ МОНТЕРО

ХИМНИ И ЖАСМИНИ

На Алфредо и Чус

Te са от скрит пясък.

*Стъпките, които изгубваме като пресечем
двусмислената пустиня на една дата
или вътрешността
на фотография в черно и бяло,
от скрит пясък са,
светлина, която ни следва,
стара и от другата страна на настоящето.*

*Ще е защото при някои случаи
животът ни води
до плътност,
която е прекалено наша, за да ни принадлежи,
или защото сме вода,
или защото корабите на изразходваната светлина
движат големите си платна
в невъзможното море на спомена.*

*Змиевобразно нагоре минават през ръцете ми
следобедите и мачтите в търсене на своята
история.*

*В Лима съм, градът
със сивия наранен въздух*

*и блъскавите минали времена,
сред старинни колониални жилища,
в които живее мизерията,
странна пустота на греди и гипсове,
излизаща към прозореца,
наблюдава крачките ни,
както се наблюдава морето или безкрай
и спира часовника на тъгата.*

*Дори врявата на улицата пази
ромон на отложени тайни.
Има магазини и усмивки,
енигматични погледи
и ресторани, останали без провизии,
слънца с влажни лъчи,
скромното злато на Перу
или дъждовната емоция на планетата,
превита под законите
на новите войници на туризма.*

*Но пред магазините,
в които се успива дървесината
със сухотата на изгнила лодка,
не минавам аз,
а лицето на детето,
което кръстоса след победите на Гранада
с тъжното палто на шестдесетте години,
наследник на снегове,
в плашещата меланхолия
на своите предци.*

*Тези витрини на нищото
живеят пълни с жълти риби,
скрити пясъци
в страна на храмове и камиони Пегас,
на химни и жасмини,
на мизерия, която известява развитието,*

*по средата на пътя
между горчивия край на една война
и новия синтаксис на телевизорите.*

*Машината на времето
не се нуждае от повече. Четиридесет години
и цветът на очите ми.*

*Трудна самота е тази на света,
зашпото движи крилата си
в скъдния въздух на Историята,
и, въпреки това, лети
из удивената светлина на меланхолията ми.*

**ФЕЛИПЕ БЕНИТЕС РЕЙЕС (РОТА, КАДИС,
1960)**

ФЕЛИПЕ БЕНИТЕС РЕЙЕС ВСЯКО ИСТИННО МЯСТО

*Като пътешественикът, който изброжда
в един атлас земи, в които
бе щастлив — и по-млад, —*

*и си спомня
точния цвят на утринта
в оня град, как слизаха
камионите с плодове от планината,
по какъв начин морето се отдръпваше
от свирепите скалисти крайбрежия
и, изведенъж, достига
до спомена му също
някой мириз, някой вкус.*

*И пробождане,
не знае дали от щастие или от горчивина,
е това, което чувства, когато пръстът
се спира в точка, показваща
истинното място, в което животът
му показа лицето си,
наполовина на ангел от светлина,
наполовина на болна проститутка.*

*Как пътешественикът — според както казва —
който пред атласа преследва
по света точната си самота,
собствената си сянка,
паметта ми изброжда
всяко истинно място на твоето тяло
в тази нощ също като коя да е нощ
и тъй различна от всички все пак,
зашпото я смрачаваш повече и повече я връщаш
от смътна същина на похабено време.*

**ФЕЛИПЕ БЕНИТЕС РЕЙЕС
ПАРИЖ, АНТИКВАРНИ КНИЖАРНИЦИ**

*Докато мириша розата от хартия,
увехнала и пожълтяла, на Ронсар,
някой забива игла
в заспалите очи, които плуват
из вълнистото море на приспивателното,
което са изсипали в чашата му.*

*Докато докосвам огладения кристал
на декоративен стих от Маларме,
някой постепенно
издига скелето на несигурния ти късмет,
скъсвайки хартия или изгубвайки ключ.*

*Люксембургски градини, докато ви пресичам
вкочанен
и минавам пред статуята на Верлен,
помургавял в камъка, някой разрешава
онази химическа формула,
която ще посее облекчението или ужаса
в нашата беззащитна реалност.*

*В същото време, когато чета
стиха, в който Бодлер възсъздава
образа на змия,
танцуваща на върха на тояга,
някой казва някому на ухото
фразата, която винаги исках да чуя,
за да почувствам веднъж
потръпването пред пропастта на бъдещето.*

Когато гледам да плува бледата Офелия

*по езерото на стих на Рембо,
някой разбърква
в разклатената купа на съдбата
заровете, които решават
жivotа и любовта или противоположностите им.*

*Докато вървя с книгите си в торбата,
някой разстройва завинаги
непроницаемия сюжет на общата съдба,
като начертава писцата на механичен гений,
способен да създава или руши.*

*Пролетта блести над реката
със светлина на дантела от осемнадесети век,
докато се отправям към кафенето на Двата Уроди,
мислейки неспокойно за тези неща,
така, както се мисли за нож,
влизаш в тръпнещата плът на света.*

КАРЛОС МАРСАЛ (ВАЛЕНСИЯ, 1961)

КАРЛОС МАРСАЛ РАЗПРОДАЖБА ПРЕЗ ЮЛИ

На Енрик Сориа

*На кея съниливите кораби
декламираха пред въздуха на здрача
монолога в мир на дървесината,
когато скърца, полюявана от водата.*

*Засмени в безвремевата си схема,
полуголи, двама юноши
кърпеха мрежите на пристанището
в дълбоко въплъщение на хармония,
решено в яснота на повърхност.*

*Снизходителен подсолен бриз
ни приканваше да вдишаме света,
с вдишване на самодоволство,
скъсяваща нещата в дъх.
Омаломощено слънце придаваше на навесите
баграта на ултрамаринено злато.*

*Вечерта в онова пристанище свършваше
във върха си от чезнеща светлина.*

*Когато се появяхме на борсата,
дребните търговци крещяха оферти те си.
Имаше древно echo във врявати,
смътно телесно спомняне за всичко,*

*което, без да го живее, тялото познава.
Имаше онзи надживяващ урок,
който в туптенето си вдъхват пазарите.*

*Гледах опиянен стоките:
върху раздробения лед агонизираха
рибите на сухо. Калаен
блъсък по тръпнещите им люспи
къпеше със странност мъченичеството им.
Във вкочанената зеница на рибите
ни съзерцаваше паника на излъгани.
В предсмъртното хъркане тъжните им устни
целуваха с гримасите си нищото.*

*Но в онзи ритуал на онова лято
най-чудното беше нашата радост,
смътната развълнуваност, която красотата
на всичко, което свършва, ни вдъхва.*

*Плашеши да се наслаждаме на саможертвата,
да си присвояваме яростта на богове,
които само с кръвта се задоволяват.*

*Колко еуфорична е смъртта на това, което правим.
Колко удовлетворителна е позорната смърт.*

КАРЛОС МАРСАЛ СЛИСАНОТО СЪРЦЕ

*Несретно слисано сърце,
непоследователно сърце,
не се колебай.*

*Не трепери никога повече от това, което знаеш,
не се страхувай никога вече от това, което си
видяло.*

*Злочесто сърце,
ободри се.*

*Научи в това сегашно
туптенето, което се връща с вечното,
за да бие съгласувано с храброст.
Числата на света са шифровани
с шифъра на толкова блъскаво слънце,
че ти слепи очите, ако пресмяташ.
Заслепи се в надежда,*

*неуверено сърце,
събери числата.
Един порядък в магнита си те очаква.*

*От края на времето се издига
тръпчив мирис на мъртви листа.
Вдъхни го и поеми тайната му.
Отвори от край до край несигурността си.
Не позволявай
да си намери жилище хладината,
нито тази непроницаема любов
да извърши големия грях да бъде тъжна.
Приюти се сам в глъбините си
с най-силната ти прегръдка,
най-добрият баща в тебе, най-добрият син,*

овладей случайността си на зрялост.

*Настоявай още веднъж,
вдишвай в тези рози
влюбения им гнил фермент.
В това бълнуване на гласа ти
се оголва енигмата, прозира
недокоснатото възнаграждение да бъдеши.*

*Тук сме ти и аз,
надменно сърце,
в безреда.*

*С цената на падане, в световъртеж.
И с цената на възпяване,
умопомрачени.*

АУРОРА ЛУКЕ (АЛМЕРИЯ, 1962)

АУРОРА ЛУКЕ ПРИЛОЖЕНИ ДАННИ

*Отваряш съседния склад за отпадъци,
които поражда живота,
онези виртуални устройства,
които всяко тяло влачи.*

*Тялото и неговите автономни,
упорити архиви,
кожата, която се сбира да запомня
в сластните бавни работилници
на смътната најсежена памет.*

*И кожата възстановява
от кожите, които е била,
онова ранящо удоволствие, пробило
основите на мозъци и кости.*

*От немите им памети
се подхранват преходните нощи,
нощите предсмъртни.*

*Бележникът на желанието
постепенно архивира уроци на кожата,
записки, съкращения, тълкувания и инвентари,
славните увъртания на слюнката,
лепкавите хладини на прегръдката,
сочното забавяне на коремите
и удоволствието с неговата свита от фури.*

*В последния час
никой не ще може да каже, че не го съпровожда
настойчивият, горд репертоар
на благородните и задоволени желания.
Никой не можа да предложи
нещо друго на смъртта,*

*освен една изтощена плът,
набръчкана от спомени.*

АУРОРА ЛУКЕ ОБЯВИ

*Продавам Сизифов камък,
стар, добре излъскан,
сносен, шлифован от вековете,
чист адов камък.
За досадни и обезнадеждени,
любители на абсурда
или метафизически културисти.
Пухена възглавничка за рамото,
без добавка в цената.*

...

*Продавам остров втора ръка.
Не мога да го обслужвам.
В чудесно състояние: пясъци и заливчета,
вълни, скалисти брегове,
горички, делфини.
Устройство за сънища почти недокоснато.*

ВИСЕНТЕ ГАЛЕГО (ВАЛЕНСИЯ, 1963)

ВИСЕНТЕ ГАЛЕГО

A WALK ON THE WILD SIDE^[1]

На Даниел Мартин и Алфредо Перал

*В дните на покой като този,
затворен в дома си и затворен
в едно бъдеще, лесно за предвиждане,
зашото любовта се удължава, младостта се
скъсява,
и не намирам причина да започна отново,
както правех често, да скърша своето равновесие
и сърцето, което познавам; в дните на покой,
несъмнено скучни, без никаква емоция,
което да не е спокойно, аз си припомням нощите
на онова диво време, което беше и мое.*

*Никога като през нощта
не е блестял животът ми, през онези години,
когато живях избягал от любовта,
избягвайки капаните ѝ, боязлив и щастлив,
като някой, който е избягал от затвор
и открива, че светът е неговата страст.
Бяха нощи на шумотевица и автострада,
които траеха три дни; и сред алкохол и битки,
и дръзки одежди, и жени, които почти
ни раняваха очите като удар,
приятелството и музиката, и екстазът
ни изпълваха душата със сладка печал,
и да танцуваме беше тогава, за секунди,*

*като да сграбчиши живота за косата,
за да го любиш. Да преувеличавам всичко
се превърна в мой стремеж и живях тъй набързо,
че успях една нощ да забележа как времето
одраскваше пътта ми, изгаряше я:
и това предупреждение на огъня оживяваше
жаждата ми.*

*Никога повече като тогава не е блестял светът ми.
Заобиколен с преходни неща, с жени за ден,
и дори понякога със страх от собствената ми
алчност,
без подкрепа от никого и търсейки в дрогите
онази част, която в тях потвърждава живота,
чувствал съм се по-пълен, отколкото сега точно
в дните на покой, заобиколен от любов,
от подкрепата на онези, които се страхуваха от
мене,
от изкусните drogi, които почти никой не забелязва,
защото са разтворени в старата привичка
на нещата, които понякога ни изглеждат по-
дълбоки,
защото не ни вдъхновяват
и като капки от лауданум ни водят,
в тъжната си надежда,
към дълбок сън.*

---

[1] Разходка в пустошта (англ.) — Б.пр. ↑

ВИСЕНТЕ ГАЛЕГО **СЛУШАЙКИ СВЯТАТА МУЗИКА НА ВИВАЛДИ**

На Карлос Марсал и Фелипе Бенитетес

*Като светена вода,
като свещена роса след ноцта в треска
измива душата тази музика с непрекъснатата си
прошка,
струяща архитектура, която във въздуха
опрешиленява
илюзията за друг живот,
спасен вече, за да вкусва славата
на великолепен бог.*

*От земното се раждаш,
от метала и струната, от благородната дървесина,
от човешкото гърло,
което разтърсено утвърждава своя час в света;
и въпреки това летиши, благодарност, станала
музика,
разсейващ се като дим дух,
който във вятъра изграждаш трайното си царство.*

Ако никакво ехо от тебе звучеше в смъртта ни...

*Насред смъртта звучиш днес,
хармонично чудо, чисто приношение на вяра
в чест на онзи бог, който не слуша молбата ти
или който слуша скрит, зад тъмното си мълчание,*

жалбата за светлина, с която човекът го отегчава,

*И ако не съществува бог,
кой вдъхва в песента ти тъй съвършена утеша,
странна мелодия с богохулна красота,
която внушаваш на хората божествената им
участ,
за какво глухо ухо —
когато бъде нашето безпаметство в праха, —
насред смъртта, горда развълнувана молитва,
честваш онази крехка пълнота
на не зная кое лято или коя сиротна пяна,
щастлива,
на онази вълна,
която сутринта бяхме?*

ЛУИС МУНЬОС (ГРАНАДА, 1966)

ЛУИС МУНЬОС КЪЩА НА ПЛАЖА

*Вълните подмиваха основите.
Всяка една изтръгваше, бяха жестоки от глад,
своята хапка от пясък.
Отидохме до другия край на острова
и на връщане
дъждът ни забавяше и ни мяташе
лекавите си лапки като восъчни стрели.*

*Стъмеността на небето се раздираше
като блузон, омотан в перка.*

*Ако това, което бе тъй лесно, се превръщаше в
трудно,
онова, което беше брегът, приличаше
на опустошен кораб,
разцепен от ревовете в открито море.*

*Не остана време да се изнесе никаква вещ.
Съседите излязоха много по-рано, отнасяйки
покъщнината си,
и къщата се срина бавно, почти без шум,
в дълбок услождащ сън —
каза, като се събуди.
Също като да издърпаши възглавницата на спящ —
наподоби с прегръдка жест на пропадане —
и без нея да потърси най-удобната поза.*

ЛУИС МУНЬОС ИМЕТО МИ Е БОБ

*Влезе като в своя дом.
Чувстваше се удобно, или така изглеждаше.
Излъчваше пееща аура
с привкус на тенекия и орехова черупка.
Избра си моето кресло,
креслото, което вече започвах
да смятам, че е мое, с червениковава кожа и
напуквания,
с отпечатания рисунък на плещите ми,
и разпръсна книжата си по масата.*

*— Колко искате да похарчите?
Ако пресечете пустинята,
с водач, храна и вода,
за по-малко, невъзможно.*

*Следобедът обхождаше прозорците
със своя свят от галопиращи сенки.*

*Изпи едно кафе с много захар
и докапчи последната глътка,
сякаш удължаваше устни в каната.*

*Огледа ни доверчиво, като по-малки братя.
Ние се гледахме крадешком,
като разгонени котки.
Разбрахме се да му звъннем, някой ден.*

**ХОСЕ ЛУИС ПИКЕРО (МИЕРЕС, АСТУРИЯ,
1957)**

ХОСЕ ЛУИС ПИКЕРО

САНТИМЕНТАЛНО УЕДИНЕНИЕ

В моето семейство не се изрече никога „обичам те“. Не чух да казват „съжаливам“ майка ми или баща ми.

Не знам дали бе свян: една излишно гръмка нежност за всекидневна употреба.

Включително да се четат стихотворения! Това наистина бе нещо подозрително,

също както неочеквано петно или въздишка, или врата, затворена с премного ключ.

Никога „любов“, „тъжен съм“ или „ще ми липсва“, човек можеше да се смее на такива неща!

Разбирам, че има мъчалив пакт на срамежливост към някои чувства, и въпреки това,

аз днес наричам това неудобството от всичко близко.

Ампутирането на сантименталното, съгласен съм, ни прави лесно управляеми трудните ритуали на съжителство; малка хитрост.

Такъв е храмът: формулите, нищо за избягване.

В храма, в къщата, като в болница, е необходима асептиката на повторните сигурни жестове:

Стреми се да си щастлив по частен начин.

*И в добавка, е грабежът
на думи от страна на идиотски филми и песни и
онези момичета с метежни гаджета в някой парк, сред
храстът джуджета.*

И има такива, на които се харесват много сцените

*и свиренето на сантиментална китара по всички
салони и всички младежки пляжове, измъчени подобно на
проточено летуване,*

*докато някои други оставаме насаме,
пиейки (и набръчкани като глупави платани),
мислейки какво да кажем.*

*В моя дом никога не се казаха на висок глас важните
неща.*

*Потърси днес в себе си една сълза, жест на
нежност:*

Вече ни стана късно за такива глупости.

ХОСЕ ЛУИС ПИКЕРО ДОН ЖУАН В ГРАДИНАТА

Половината от жените, с които съм лягал, бяха лесбийки.

Обичал съм жени, за които дни по-рано не бих се осмелил дори да мечтая.

*Не зная, привличаше ги
видът ми на вампир, който пие кръвта между
краката им,
на болен подрастващ, който гледа втренчено,
има тъмни привички и тръпнещ пулс.
Не бях голям любовник, но това нямаше значение.*

*Често,
по средата на нощ с чаши или клади,
или през необятни сутрини, в които никой сякаш не
иска да си иде да яде,
разбрах скоро, че двамата едновременно дръпваме
завесата.*

*Винаги беше някоя приятелка
и ще добавя, че имам непоклатима вяра в
предимствата на усърдието.*

*(Защото в очи, отворени като книги,
също е приятно да се чете, докато нейната ръка
пресича покривалото на света към моята ръка.)*

*За всеки случай, човек не знае никога как се е случило
всичко,
какви са причините, които окуражават нея и онова
за случайността, продължаваща към желанието,
и съм стигал до дома си много нощи, душейки си още
невярващ ръцете и устните.*

*Мисля за стаи на заем, докато януари запотява
прозорците,
и място край река, и портал с олющени стени в
Паласио Валдес,
една книга с посвещение и скришна бележска сред
пръстите,
сонетите и дима на нощите,
и стратегическата луничка, и украсата на
окосмяването по кореми бели, бели:
сцени, реликви, които трупам в съкровището с
алчността на крадец на огледала,
казвайки сам на себе си — и е лъжса, —
че никога не съм поевтинявал всички онези целувки,
които в крайна сметка никога не съм заслужавал.*

*Жените (правейки ни подаръци),
колко странни са жените.
Включително, ако гледаме назад, където пасат
като здрави агнета първите спомени за
 момичетата.*

*Ухаеха винаги добре, харесваха ти игрите им с песни
и сближените им глави, разказвайки си кой знае какво.*

*Има градина с момичета в паметта на всички нас;
просто
ние нямахме проклета градина, а патио с чакъл и
портиерски стачки,
и оттам да сме брутални и да вдигаме полите на
момичетата от 8-ми и да плюем по пода, докато
момичетата тичат.*

*После минават годините на лошо разбирателство и
трудни думи;
момичетата ни научават на онова, което знаят
и ние вярваме, че вече сме засели градината им.*

*Оставили са ни да влезем, но не е наша.
Събличат се пред нас, вдишваме мириса им и
оставяме у тях веселата конвулсия на дресирано куче,
но се връщаме сами в онова патио с чакъл, където
ние не сме жени.*

*С две платна, наранени да имаме всичко и нищо.
И поради това
бих искал да съм жена в някой друг живот или във
възможен сън и да науча тайната.
Не зная защо си лягат с мъжете —
имат самите себе си — ако после
единствено ни наставляват в най-очевидното.*

*Макар после — признавам го — аз самият съм си
лягал с неколцина мъже
и съм помнел винаги онова, което научих от
жените:
отдавай голямо внимание
на малките неща, които украсяват всяко тяло
и, също като вкъщи, изяждай си всичко.*

**ЛОРЕНСО ОЛИВАН (КАСТРО УРДИАЛЕС,
КАНТАБРИЯ, 1968)**

ЛОРЕНСО ОЛИВАН СТАРИ МОРСКИ ВЪЛЦИ

На Хосе Матеос

*Покатерени на една издатина
на онзи скалист бряг, едновременно
спокоен и зашеметяващ, приготвяхме
всички риболовни принадлежности с точна
и странна прецизност на стари морски
вълци, които вече познават добре заниманието си.
Дори така, изглеждаше неизбежно
някой и друг път онези тапи
да не паднат
в почти невидимата паяжина,
която имаше въдичарската корда връз скалите.
Тогава имаше само две възможности:
или да се въоръжим сечно несъществуващо
търпение и да посветим дълги минути
да оправяме оплетеято и да не ловим риба;
или да отрежем до дъно, да направим възел
с краищата и да продължим да ловим риба.
Нищо като да стиковаши добре въдицата,
да чувстваш онази дребничка опасност
близо до устните ни, със среброто си
изкушавайки ни, наивна, да захапем.
Нищо като да изкараем от тайните им
жилища раците отшелници
и да се мислим по-мъдри и повече хора,
като излъжем с тях онези хулии*

*с креещи и блъскави цветове.
Спомням си, че другите винаги използваха
онази глупава топка, червена и бяла,
която плуваше отегчена над морето.
Аз, напротив, предпочитах една бърза
оловна топка, която да потърси, дейна, дъното
и, като се повлече по него, да си го представя.
Така, опъната кордата, когато някоя риба
най-накрая идваше и клъваше,*

*внезапно
чувствах в себе си нейното замахване с опашка.*

ЛОРЕНСО ОЛИВАН ПЯСЪЧНИ ПЛАСТОВЕ

*Откъде излязохме толкова мъртвци
с този фалшив вид на туристи?
Искрящо слънце,
с блясък на пластмаса,
несъответно насред неотстъпната зима,
се е притурило към фарса
и прахосва светлина, която не топли.*

*Всички се вглеждаме
изненадани. Кой по дяволите е могъл
да накара различните ходове на животите ни
да се слеят днес тук, в едно далечно,
изгубено, хладно и сиво пристанище?*

*Докато дойде времето
да тръгнем, крием нарастващото
удивление, демонстрирайки
известен интерес — който е фалшив —
към магазинчетата призраци на брега,
пълни с евтинии: подаръци за умрели,
които потвърждават, че всичко е призрачно
в толкова ялов сценарий.*

*Най-накрая, един мъж, почти без лице, прехвърля
мостика и, механично, се качваме на кораба,
който трябва да ни откара надолу
по реката, до устието ѝ.*

*Един служебен глас обяснява нависоко
чудесата — които никой не съзерцава —
на толкова безутешен преход*

*сред тини и калища.
Нагоре по течението, да, възкликав някой,
вижте, там надалече, минава птица.*

*Моторът агонизира
също като водите. Бреговете
предлагат само треволяци, слами, камъши.*

*Като свиваме при последния завой на реката,
изведенъж, морето,
насреща.*

*И онзи глас, който ни говори за опасността
да останат заседнали нашите животи
в пясъчните му пластове.*

ХАВИЕР АЛМУСАРА (ОВИЕДО, 1969)

ХАВИЕР АЛМУСАРА **ЗАТВОРЪТ ОТ ХАРТИЯ**

*Най-хубавите истории, които си изживял,
ти ги разказаха.*

*Позлатени, подробни, бавни абзаци,
които обясняваха света,
ти отрекоха света.*

*И много скоро прибави
усилието си към това на онези, които преди
издигнаха стената
от книги пред тебе;
ти също даде живот
на привидения от мастило и хартия:
твоят собствен живот.*

*Премина годините,
дните и странниците,
вярвайки напусто, че ако сега
не си толкова жив, колкото останалите,
когато умреш няма да бъдеш толкова мъртъв.*

ХАВИЕР АЛМУСАРА БЛАГОДАРНОСТИ

*Благодаря, Господи, за моите ограничения,
за сянката на живот,
която заграбва блескавата
истина в привидния
покрив на моята пещера,
за поставената цел
и несигурното ѝ намерение:
може би наситеността,
която дължа на онзи срок.*

*Благодаря, Господи, за моите слабости,
за въздуха, който молят белите дробове,
за водата и жаждата,
за моето куче пазител,
тази болка, която лае в раните.*

*Благодаря, Господи,
за светлината и сенките,
които са скритото лице на светлината,
за нощта и съня,
които попречи да се плаша от последната нощ,
за мътната кал и за твоя дъх.*

*Благодаря, Господи, за всичко и най-вече
благодаря от все сърце, че ни даде
неспокойната самота, която ни обедини,
за това, че направи нужно което съм,
че постави в мой досег, което обичам.*

**ХАВИЕР РОДРИГЕС МАРКОС
(НУНЬОМОРАЛ, КАСЕРЕС, 1970)**

ХАВИЕР РОДРИГЕС МАРКОС **ВИАДУКТ**

Студено е.

*Вечерта не е красива. Жената
се настанява там от сутринта.
Компания ѝ прави някой път и музикант.
Не се оплаква и се смее,
макар да знае, че сега е голяма конкуренцията,
премного са дланите за малък пешеходен
мост като този.*

*Ако влагата на реката се пропие в костите,
остава там до лятото.*

*Ако времето се развали следобед,
палят огън дошлият последни.
Музикантът замърква,
приближава с боязнь, предлага цигара,
ако денят му е минал добре, казва нещо за живота,
за зимата, за реката, за хората, които оставят
часовете да минат.*

*Студено е и старицата
е останала заспала с протегната ръка.
В ръката шепичка монети,
главата на гърдите, тялото върху възглаве
от пластмасови торбички от супермаркетите
по съседните улици.
Носи в тях своя дом: три-четири съдини, списания
с животите на други,
усмихващи се на камерата
(гланцираната хартия е добра за студа).*

Остана заспала.

*Минава младеж, който, като приближава до нея,
слиза от мотора с древно смълчаване*

*и оставя няколко монети. Два метра по-нататък
избягва пешеходците, които го корят сега,
че е преминал моста, с мотора за фон.*

*Изгубва се към другия бряг с пълна газ, невидим,
оставяйки назад застинали вечерта и света
като някой, който хвърля във водата, размътена в
мизерията,*

*сред ръждящи консерви
и бутилки и шумене — потъната железария,
погълната от кал — цвете от тишина.*

ХАВИЕР РОДРИГЕС МАРКОС **ХИМНЪТ И ТАЙНАТА**

*Спомнете си за нас,
отдалечени завинаги от
светлината на лодката.*

Салватор
Есприу

*Ще кажа
една молитва
за всички паднали
и една молитва за тези, които ги повалят
(една молитва, следователно,
без пречисти библейски стихове,
която да включва злото, ако съществува.)*

*Една молитва за тях,
за онези, които са правили винаги
така, че картата на живота
да бъде обитаема земя, не катастрофична зона
(ако не ги назовавам, то е защото
не исках да вземам
името на бога напразно;
ще го кажа на ухото, както който казва
вали, започна зимата.*

Обичам.

*Винаги исках да кажа тази дума,
без да чувствам, че сричките
казват друго освен онова, което казват —*

*които повелява винаги, господарят
на гласа на своя господар.
Мани, вече го зная, проблеми на езика,
бедна философия;
това, което може да се каже
ясно може да се каже, може
да бъде истина:
ако палачът и жертвата
използват същите срички, трябва да бъде истина —
падналият и този, който го поваля,
понякога аз съм и двамата;
да спиш, да сънуваш, да умреш, да убиваш понякога).*

*Ще кажа
една молитва
за този черен ден,
за дъжд и студа, за дъжд, който е мъдър
и се процежда върху тези, които сме
жертви и палачи,
оцеляващи, макар за малко.
И ако дъждът е кисел,
молитвата ще благодари
за този, който е истински. И ако съм на изток,
предпазвайки костите си от ситния дъжд,
молитвата ще благодари, че съществува западът.*

*Макар и да не послужи много,
ще кажа една молитва тихичко, само
една молитва на потърпевши крайници.*

*Ако намеря думите,
ще кажа онази молитва като в хладните нощи
от времето, когато бяхме неопетнени
и нещата ставаха като се призоват по име,
и всичко беше толкова сигурно, че думите вървяха
от устата към ръцете. Тези са, които търся,
тези, вложени в нас*

*от паметта на някого
(с неговата вяра, без нашата).*

*Ще кажа
една молитва
за мене, че вече съм забравил
всички молитви,
които мама ме научи като искаше да ме научи,
че да вярвам, че нещата ще станат по-добре после,
ще ни спаси всички, рано или късно. Никога.
Сега зная, че имаше
право, макар да не си струва да се мисли,
че раят съществува,
зашото съществува адът.*

*Ще кажа
една молитва
за всички, които вярват, че една молитва ще ги
спаси,
макар техният бог да не може
да бъде същият като моя.
Една молитва да придружава в пътя,
една песен да съдържва пътя,
през която да минат птици,
като карта, която да бъде
самата земя (една пустош).
Една молитва, която да ръми,
една молитва, отправена
на висок глас, казана тихо,
изпята, повърната, викана, ненужна, сигурна,
също като лъжа,
която изгнива с непокътнатата си истина.*

*Нека те похвалят слепите,
нека всички народи те похвалят. Отец,
нито ти, нито аз сме същите сега.
Ти неси и аз*

*съм съмнение на път да се изгуби
сред нощта на подвижни пясъци,
също като тази молитва,
която моли да я спасиш
от това да бъде празна и да бъде
неминуема (един химн, един черен псалм),
молитвата на палача,
от потъналите и спасените,
тази, която е ненужна, защото думите
вече не назовават земния
живот, нито вечния,
нито царството на този свят,
нито нищо със стойност,
нито предателството, нито целувката
на предателя, който те моли
да бъдеш състрадателен към онези, които е обичал.
И бъди състрадателен към себе си.*

*Нека така бъде, от вековете (и за мене)
за вековете.*

АНА МЕРИНО (МАДРИД, 1971)

АНА МЕРИНО

ОБВЪРЗВАНЕТО НА ЗАВРЪЩАНЕТО

I

*Правим пътувания с пръст върху картата
и всяка линия се преобразява
в звуци на бъдеще,
в часове на гара на неразгадаем език,
където гласът не казва нищо
и само очите указват енигмата.*

*Онзи, който пътува
с всички части на тялото си,
подчинява твърдо всеки кът, който открива,
за да умре, считайки го свой.*

*Като разцъфнал бадемов клон,
който се изтръгва просто така,
някои правят пътуванията така,
за да ги поставят във ваза с вода.*

*Други никога не се решават
нито на това пътуване, нито на никое,
не се решават на нищо,
за да не останат,
да не отворят уста после,
за да разказват какво не са и какво видяха.
Тези пътници са като лудите мечтатели:
накрая, когато говорят, хвърлят пяна
и в нещастието си запазват за себе си всяка тайна.*

После са тези, които пътуват с очи от прозорци

*и остават неподвижни,
поради което винаги изпускат влаковете или
самолетите*

*и не познават часовете или четат стари вестници,
или просто не четат.*

*Тях ги разпознавам из чакалните
като се сблъскам с изоставените им куфари
и видя отдалече вглъбените им лица,
докато събирам смачкани дрехи
и пожълтели книжа, и моля за хиляди извинения,
с надеждата да се върнат към живота.*

*Научавам при пътуванията,
че сънищата не се изпаряват,
защото придреввам и балансирам душата,
за да се събудя в различни места
като омагьосана или осъдена да броди
из градове с крехко пулсиране.*

*Днес бих изкачила несъществуващи хълмове,
за да видя хоризонта от гръдта на земята
и бих слязла със затворени очи.
Но тук няма голи височини
и небето не ми се побира в устата;
имам само син цвят между пръстите,
беззвукна надежда в думите
и обвързването на завръщането.*

II

*Днес денят е къс и не е зима,
и краката ми не са студени,
и никой не ме шпионира.*

*В този град има една корабостроителница,
където полират набръчканите лица
на сухата дървесина.*

Познавам си улициите и миризмите им

*и се давя в дъждъа,
и разсъмвам късно.*

*Днес денят е дълъг и не е лято,
и кожата ми не се изпотява,
и нищо не ме слепи.*

*Разпознават ме гъските
с торбата ми с мухлясал хляб, пресичаща парка,
виждат ме отдалече и махат с крила,
наобикалят крачките ми и аз разпределям
тъжни трохи на всяка.*

*Когато се върна вкъщи,
ще сънувам, че продължавам да търся кораб,
за да живея в него
и че баща ми ще почисти прозорците
с топла вода и вестникарска хартия,
и че майка ми ще знае тайните
на ръждясалите вилици
и ще блестят сребърни на масата.*

*Ще бъде топло и дълбината на дните
не ще измервам с разходките,
ще трябва да я почувствам интуитивно в тунелите,
по стъпалата, в носталгията
и в писмата, които получавам
от далечни страни, от нови континенти,
от острови или замъци;*

*и чайките няма да бъдат
накацали по леда,
нито ще се пързалият по онова бяло огледало,
по онези зъби, тракащи от студ.*

*Когато се върна вкъщи
ще прегърна моите приятели,*

*тези, които си отиват и тези, които идват,
и може би никога няма да спя спокойна,
зашото в часовниците
ще е минала една година.*

АНА МЕРИНО МЕТАМОРФОЗА

*Старите мебели,
напукани от употреба,
сцепени от задълженията на вечерта,
завладяха къщата,
удариха по пода и загасиха лампите.*

*Бяха ги качили на тавана
и те не искаха да страдат в старостта
напускането на затворените стаи.*

*Гората на детството им се разруши,
превръщаха ги постепенно в мебели от дървесина,
изтръгнаха мъха и корените,
пресушиха болката им, рязаха ги с трион,
деформираха кръглите им тела
с чукове и пирони.*

*Старите мебели
почукаха на вратата ми,
изкараха ме от дъното на сънищата ми;
кожата ми бе задрямала
и чух крехкия им шепот
на пропити от пот стърготини.*

*Опаковах им ръцете,
подредих им въжделението на багажника на колата,
изминах пътищата, водещи до планината
и оставих онези мебели да очакват зимата.*

*Ще покрие сняг сандъците, етажерките,
ще се пръснат рафтовете им,*

ще се развали вълшебството на разнебитеното.

*Ще пораснат моливи във влажната почва,
семена на завръщане
в хомогенната маса на мечтанията.*

**МАРТИН ЛОПЕС-ВЕГА (ЛЯНЕС, АСТУРИЯ,
1975)**

МАРТИН ЛОПЕС-ВЕГА

АВТОМАТ

Отново идва, с все същата износена дреха,
нощта. Както е всеки ден, по същото време,
тя влиза в кафенето и сяда пред прозорците.
Гледката на движещите се хора утешава:
носи илюзията, че е възможна
различна съдба, по-висша,
различна самота. Сервитърът
я е попитал небрежно
какво ще поръча — добре го знае,
сцената е повтаряща се. Тя сега
разкъсва пакетчето захар, оставя да снежат
съмненията ѝ
над черната бездна на вечерта без дъно.
(На една съседна маса
 момиченце разпокъсва кукла,
изучава начина да се дешифрира
неточната механика на чувствата).
Сега разбърква разсеяно кафето,
мислейки за нещо друго, или без да мисли,
оставяйки въпросите да кацнат
като бавни и неумолими къдели сняг
на хладната земя на сърцето ѝ. Вижте я:
без съмнение е тъжна. Навярно мисли,
кой знае, за някои неизбежни семейни дела,
може би за някой отказ,
който не се е нуждал от думи за казване, може би
е прекарала следобеда сама,
вървейки по улици, френетични от хора,
или в парк, където деца и влюбени двойки
са изграждали миражса на щастietо
и сега, еднакво сама, прави преглед на живота си,

*мери на кантара нееднаквите дни.
Веднага ще погледне заобикалящото я,
търсейки незабелязано една разсеяност,
едно ненужно бягство. И напразно
ще се опита да изчезне във водовъртежса,
който лъжичката е започнала да образува
в центъра на чашата с кафе.*

МАРТИН ЛОПЕС-ВЕГА

АВТОПОРТРЕТ ВЪВ ВЛАК НА ПЪТ ЗА КОИМБРА

Понякога когато вали така — невидима ръка изсипва
небето върху земята Вярвайки може би че по този
начин

биха могли да се измият петната на душата —
мисля

за безкрайната меланхолия която на Талес от
Милет трябва да е предизвиквал

някой дъжд не много различен от този Онази
меланхолия

която го накара да мисли че всички Че всичко Идва
от водата

Анаксагор ни помисли плод на разпръснати семена
И Декарт Малко подлъган въпреки цялата си
строгост

изведе съществуването ни от факта че се мислим
И може би сме само това Една мисъл в пустотата
Напразната илюзия на идея бродеща в нищото
която да се стреми — Спиноза го казва — да се
наслаждда вечно

на върховна непрестанна радост която повторимо
ни се отрича

Тук В този влак на път за Коимбра
Зная че какъвто и да съм — илюзия която сънува
собственото си съществуване

Уединена монада която не успява да изгради рай от
собственото си въображение

Възприятие или идея — Знам Казвам Че времето ми
бе живот

когато го споделих с други Съществували са
наистина

*Опознал съм ги сред страниците на книга
Или съм ги измислил — впрочем времето полека ги
изличава*
*Трудно ми е да възстановя някои лица И понякога
мисля че животът ми
се е случил на друг — Моят свят е светът който бе
когато бях щастлив Светът ми е свят на
привидения*

*Сега се връщам в Коимбра И е като да идвах преди
три години —*

*секунда протекла след като си бил щастлив е
безкрайна пустиня —*

*Същите пейзажи са Вагонът същият И ако затворя
очи*

*Мога да видя Джина заспала Главата ѝ облегната
на рамото ми*

*Облечена с розовия ангорски пулover който толкова
й харесваше*

*Който ѝ оставяше пъпа открит Спомням си онези
вечери*

*които бяха очакване да дойде времето да се любим
И всеки жест беше предчувствие на онзи момент*

*Като пристигна ще потърся следата ѝ На онази
нейка в Ботаническата градина*

*На терасата на факултета по фармация В някоя
стая на Международния Пансион*

*И на всяко едно от онези места ще почувствам че се
връщам*

*да се срещна с нея (И вече го казвам така Да се
срещна с нея*

зашото знай че няма да се срещнем че ще я видя

Но ще е неспособна да ми каже дума

Да ме погали) И дори ще почувствам че я обичах

*толкова колкото вероятно не успях да я обичам
тогава*

*Да живееш е това Да търсиши следата на онези
които сме обичали*

*На онези които бяхме Аз не съм аз Поне не този аз
от сега*

*Аз съм което остава от онези деца които играеха
футбол зад черквата*

*и се обличат като овчари за да носят ябълки на
дете което не съществува*

*Онова което остава от тогавашния строител на
пясъчни замъци*

*От онзи който за пръв път пресича граница От
който се влюбва за енти път*

*От който се превръща заедно с един италиански
психолог —*

*caro Alessio, ti ricordi^[1] — в нощния пазач от някакъв
град от Севера*

*От който чете онова стихотворения на Гюла Юхас
— „Anna orok“, „Вечна Анна“ —*

*прекосявайки снежните поля на Унгария От който
започва това стихотворение*

*на път за Коимбра Спомняйки си за друг влак в
същото направление*

*Аз не зная кой съм Казвам вече Ако нещо ме
оправдава ще е да съм оставил*

*някаква следа в онези други животи (Кажете ми
Алесио Паула Габино Изгубени*

*приятели от детството Приятели разпръснати по
света Чечу Росинда*

*Кажете ми дали остана нещо) Ако нещо си отнеса
ще са онези споделени моменти*

*Изгубените следобеди играейки футбол или на
топчета Първата любовна вечер*

*Щастливите градове — Страсбург Брага
Дюселдорф Всекидневните кафенета*

*и водката с ябълка от горите на Финландия
Писмата също*

*Не знам кой съм Не мисля също да спирам да го
обмислям*

*Впрочем усещам как вътре в мене нараства
пропастта Как аз самият се разпилявам*

*И не мислете че ме угрижва Тъй като отново
обитател на Нищото*

*пак ще се срещна с всички онези които обичах и ме
обичаха*

Призрак аз също в свят от призраци

27 май 2000

---

[1] Скъпи Алесио, помня те (ит.) — Б. пр. ↑

АНДРЕС НЕУМАН (БУЕНОС АЙРЕС, 1977)

**АНДРЕАС НЕУМАН
(КЛАУДИЯ В БИБЛИОТЕКАТА)**

*Издирваш в книгите
със странно усърдие на градинарка.
Деликатна и грижовна, в профил ми изглеждаш
различна с този начин да свиваш колена
и да напрягаш мускули
под дънките;
бавна смърт
да съзерцаваш, без да я докосваш,
малката татуировка на кръста ти.
По-добре да страдаш, отколкото да обрисуваш
гърдите:
кой се осмелява да прекоси
тобоганите,
които свързват думата с нейния предмет?
Така че бягам
и се преструвам на разсеян;
ако обърнеш поглед към този, който те описва,
ще изчезнеш, а е твърде рано.
Продължавай да четеш, Клаудия.
Добре правиш да те обичат.*

**АНДРЕАС НЕУМАН
(ЛОЛИТА ДЖАЗ)**

На Хусто Наваро и Хуан де Локса

I

*Пречистен диамант, капризно фенерче,
сладко изобилие от захар?
Сняг без календар,
мандало на въздуха,
отделна бенка?
Не. Коляното ѝ е,
слизаща от таксито, бавно.*

II

*Ненавиждам точното отражение на ръкавица от
операционна
на непромокаемия ти шлифер в пек. Междувременно,
вървиш.*

*Ако е вярно, че една уста изисква своя стратегия,
аз съм тъмната страна на плана, необходимия
запас неувереност при всяка анестезия.*

III

*Поглъщаш един сладолед
с леката страсть на целувката.
Ще започнеш ли да ме обичаш сега
или поне да се преструваш, че ме презираш,*

my sin, my soul^[1],
Лолита,
моята мента и моят орех цялата?
Пъката на езика ми става потръпване
като те произнасям,
пъстроцветно бръмбарче в моя живот,
нацепала си си връхчето на ботуша,
какво ще направиш, *my girl^[2]*, сега,
освен да запалиш цигара.

IV

Игра с невидимо въже, обсипано със звънчета,
твоят смях до-ре-ми-фа ще подскочи:
ако не лъже пясъчният часовник на вечерта,
ще си отидеш без мене в твоя си свят
на пумпали, които никой не е спрял,
и неначенати тестета карти.
Не е ли вярно, че порокът ми с ягодови скули
е като асово каро
току да спечели партията?

V

Полата ѝ приличаше на малко знаме,
развяно на два пъти
на тръгване.
*Остави ухание — *my charming little beast^[3]* —*
на дъжд над парк
в Ню Орлеанс. Каза ми:
имаш ли една монета? Похарчих си всичко
и ме чака един приятел в бърлогата си.
Винаги има една Лолита в паметта,
червейки си разсеяно устните,
седнала в градината.

---

[1] Мой грях, моя душа (англ.). — Б.пр. ↑

[2] Мое момиче (англ.). — Б.пр. ↑

[3] Мое чаровно зверче (англ.). — Б.пр. ↑

**АНДРЕАС НЕУМАН
(ГРАВИТАЦИЯТА И ГРАЦИЯТА)**

*Два съда с вода.
Леко пързалияне с кънки.*

*Разсъблечени, закръглени,
започваши и завършваш
на краката си:*

*съумял си да ги обучиш
в малкото изкуство
да изследват за тебе твърдата земя.*

*Ще оближка търпеливо
тези точни пръсти.*

*(Ако беше смислен апетитът ми,
бих закусил с тях,
бели карамели.)*

*Оставям си тук ботушите.
Битките спечелват
страхливите войници.*

*Гледайки ги, голи,
се уча да ходя.*

*Събуй ми тези часове,
направи ми път.*

КАРМЕН ХОДРА (МАДРИД, 1980)

КАРМЕН ХОДРА

ЧЕ ТРУДА НЕ ЩЕ СИ СТРУВА

*Че труда не ще си струва
да нанизваш празни фрази,
щом ти се прииска да лудуваш,
мадригали да си правиш
с десет стиха съвършено равни*

*и да си така самодоволен
да повярваш, че си важен, с име,
който с доброта, апломб и воля,
с елегантна рима
света карал е напред да се въззима*

*и дори да мислиш сериозно,
че бърборенето и поетската безреда,
заниманието ти претенциозно,
тъжното ти кредо,
поворд са за гордостта ти непосреден,*

*зашпото те съзнанията будят,
застъпват смяната на дивните науки,
на красотата и съчувствието, все
съкровищници на човешкото сърце,
тъй че нищо да не доведе
до загуби и да върви светът нататък
казваш, докато си мажеш крем хидратен,
за да компенсираш силния загар
или хлора от басейна и по твойта сметка,
тъй благоразумна и обременена,
идват приходи от авторски права,
с които ще си купиш нова рокля
за представяне на новата ти книга*

*и, сладка гордост и спокойна съвест,
нанизваши наведнъж две рими,
и друга двойка празни фрази,
докато две хиляди деца в света умират от
туберкулоза*

*и някъде си, сигурно, земетресение се случва,
което смазва някого, а ти размисляш,
че щеше без поетите светът да бъде този,
да му помогнем да върви нататък,
и не догажддаш, че ако въпросът е в това,
то новините от екрана, докато вечеряш
вече събуждат съвести, толкова време,
колкото ти, две, даже три секунди,
дълги колкото са твоите, и нито
ти идва наум, че ти можеш
да пишеш поезия, тъй като имаш
пълен догоре стомах, но добре
и какво да се прави, така че светът
продължава си хода и макар да не знаем,
дали е напред, не виждаме, и накрая
така е, че вече не е толкова важно.*

КАРМЕН ХОДРА ПРЕМЕСТВАНЕ

*Романтичният аспект
на преместването се обяснява само
(ако трябва да има някакво обяснение),
че откриваш отново старите си играчки,
забравени на дъното на шкаф.
Но ако вече е късно и си пораснал,
става и с това като с всичко,
катат те да си сериозен и отговорен,
и тогава вече не е никак забавно.
Под минимума сме и няма
място за книгите, нямаме
ни закачалки, ни одеяла и много ни е студено.
Единственото, което го прави все пак поносимо,
е когато си представям, че това е
Лондон и Камдън Таун, и че стаята ми
е една стая с петна от влага
по стените, на Грейт Колидж Стрийт.
Аз мога да бъда Верлен или пък Рембо,
според настроението ми за деня,
обикновено Рембо, защото не съм толкова стара,
та възрастта ми да остане далече от неговата.
Но това, в края на краищата, е друга игра,
нещо, което ни демонстрира още веднъж
липсата на смисъл в това, че животът
претърпява крушение като ставаме възрастни.*

Издание:

Четвърт век испанска поезия 1980–2005 (антология)

Подбор, предговор и бележки: Хосе Луис Гарсия Мартин

Превод от испански: Рада Панчовска

София, Проксима-РП, 2008

Източник: [Литературен клуб](#)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.